

HET WERK

VAN AMNESTY

Informatie voor jouw
spreekbeurt of werkstuk

AMNESTY
INTERNATIONAL

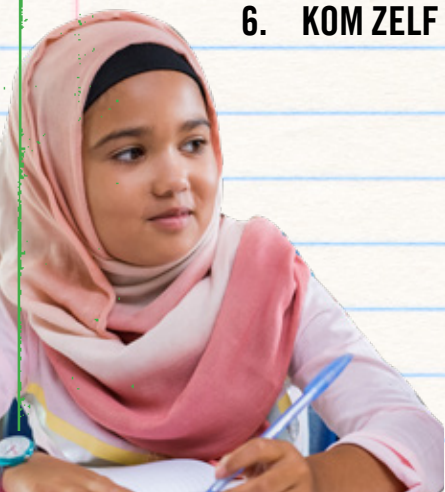
Deze informatie is samengesteld door
Amnesty International en bestemd voor
leerlingen van groep 7 en 8 en de onderbouw
van het voortgezet onderwijs.

Amnesty International
Postbus 1968
1000 BZ Amsterdam
info@amnesty.nl
www.amnesty.nl

INHOUD

1. IEDEREEN HEEFT RECHTEN 4
2. HET BEGIN VAN AMNESTY 10
3. HOE WERKT AMNESTY? 14
4. AMNESTY'S ONDERWERPEN 18
 - A. DISCRIMINATIE 18
 - B. RECHT OP JE EIGEN MENING 20
 - C. MARTELEN 22
 - D. DE DOODSTRAF 24
 - E. VLUCHTELINGEN EN MIGRANTEN 26
5. HET HELPT! 28
6. KOM ZELF IN ACTIE 30

*Ik schrijf een brief om
laten weten dat ik aan
denk. Ik hoop dat je
weer vrij bent. 3*

01. IEDEREEN HEEFT RECHTEN

Stel je voor dat er geen mensenrechten waren. Dan kan iedereen die macht heeft zomaar doen wat hij of zij wil, en hoeft dan geen rekening te houden met anderen. Een regering die niet houdt van mensen die met een accent praten, zou die mensen dan zomaar het land uit kunnen zetten. Of een president die een enorme hekel heeft aan iedereen die hem vraagt meer huizen te bouwen of het eten goedkoper te maken, zou die vervelende mensen dan gewoon opsluiten in de gevangenis. Of hij zou ze in elkaar laten slaan, als hij dat zou willen.

BESCHERMING VOOR IEDEREEN

Mensenrechten beschermen je. Niet omdat je Emma of Omar heet, omdat je in Nederland woont, bruine ogen hebt of toevallig vandaag een hele stoere outfit aan hebt. Nee, gewoon, omdat je mens bent. En ze beschermen niet alleen jou, maar alle mensen op de hele wereld. Maakt niet uit waar je geboren bent, of waar je op dat moment bent. Ze beschermen je in je huis, op school, op straat, maar ook op vakantie in Rusland of Marokko. Altijd en overal.

↑ In de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (Universal Declaration of Human Rights) staan de rechten van iedereen © UN PHOTO

JE HEBT ER RECHT OP

Mensenrechten zorgen ervoor dat jij voor je mening mag uitkomen. Ze zorgen ervoor dat niemand je mag doden, dat je naar school mag en dat je zelf mag kiezen of je in God, Allah, JHWH, Deva of helemaal niemand gelooft. Ze zorgen ervoor dat niemand je mag martelen. Dat je alleen een gevangenisstraf mag krijgen als een rechter dat na een eerlijk proces heeft besloten. En mensenrechten zorgen voor nog veel meer dingen die jouw leven prettig maken.

Goed dus dat er mensenrechten zijn.

DE UNIVERSELE VERKLARING IN HET KORT

1. Iedereen wordt vrij en met gelijke rechten geboren.
2. De mensenrechten gelden voor iedereen, waar ook ter wereld.
3. Je hebt recht op leven, op vrijheid en op veiligheid.
4. Slavernij is verboden.
5. Martelen is verboden.
6. Je hebt het recht om erkend te worden voor de wet.
7. De wet is voor iedereen gelijk en moet iedereen gelijke bescherming bieden.
8. Als je onrecht wordt aangedaan, heb je recht op bescherming.
9. Je mag niet zomaar worden opgesloten, of het land uitgezet.
10. Als je terecht moet staan, heb je recht op een eerlijke rechtszaak.
11. Je bent onschuldig tot het tegendeel is bewezen.
12. Je hebt recht op privacy en op bescherming van je goede naam.
13. Je mag je vrij verplaatsen in je eigen land. Je mag ieder land verlaten.
14. Als je rechten worden bedreigd, mag je vluchten naar een ander land.
15. Je hebt recht op een nationaliteit.
16. Je mag trouwen met wie je wilt en een gezin stichten.
17. Je hebt recht op bezit; dat mag niemand zomaar van je afpakken.
18. Je mag je eigen godsdienst kiezen en van godsdienst veranderen.
19. Je hebt het recht om uit te komen voor je eigen mening.
20. Je mag lid worden van een vereniging en er zelf een oprichten.
21. Iedere volwassene mag meedoen aan verkiezingen en zichzelf verkiesbaar stellen.
22. Je hebt recht op de economische, culturele en sociale voorzieningen in je land.
23. Je hebt recht op werk en een studie naar keuze.
24. Je hebt recht op rust en vrije tijd.
25. Je hebt recht op genoeg inkomen om van te leven.
26. Je hebt recht op onderwijs.
27. Je hebt recht op kunst en cultuur.
28. Landen moeten ervoor zorgen dat de mensenrechten kunnen worden nageleefd.
29. Je hebt de plicht ervoor te zorgen dat de rechten van anderen worden nageleefd.
30. Je mag het ene mensenrecht niet misbruiken om het andere te vernietigen.

DE UNIVERSELE VERKLARING

Alle mensenrechten staan in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Alle landen die lid zijn van de Verenigde Naties (VN) moeten zich hieraan houden. Dat zijn bijna alle landen ter wereld: wel 193.

→ Een vergadering van de Verenigde Naties in 1948.

Op 10 december 1948 was de Universele Verklaring af. Daarna kwamen er nog veel andere verdragen over mensenrechten. Daarin staat nog preciezer wat wel en niet mag, en hoe een land gestraft wordt als het zich er niet aan houdt.

KINDERRECHTEN

Kinderen zijn natuurlijk ook mensen. De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens gelden daarom ook voor jou. Maar kinderen hebben extra bescherming nodig. Daarom is er sinds 1989 ook het Verdrag voor de Rechten van het Kind. Er staat bijvoorbeeld in dat kinderarbeid verboden is, dat kinderen het recht hebben om bij hun ouders te wonen en dat zij nooit de doodstraf of een levenslange gevangenisstraf mogen krijgen.

Lees meer over kinderrechten in het speciale informatieboekje hierover.

→ De Russische politie pakt Daniil Grachev op omdat hij demonstreerde voor gelijke rechten voor lesbiennes, homo's, bi's en interseks personen. Lhbt'i'ers worden in veel landen gediscrimineerd.

SCHENDINGEN VAN MENSENRECHTEN EN KINDERRECHTEN

Mooie afspraken, die mensenrechten, maar niet iedereen houdt zich eraan. Als een land bijvoorbeeld mensen oppakt die kritiek hebben op de regering, schendt dat land de vrijheid van meningsuiting. Veel landen doen dat. Ook komen in veel landen onschuldige mensen in de gevangenis terecht omdat rechtszaken in de rechtbank oneerlijk verlopen. In veel landen discrimineert de regering bepaalde bevolkingsgroepen. En zo kunnen we nog wel even doorgaan.

Daarom is Amnesty International opgericht. Amnesty houdt in de gaten of landen zich aan de mensenrechten houden en komt in actie als dat niet zo is. Amnesty's doel? Een wereld waarin iedereen profiteert van de mensenrechten.

02. HET BEGIN VAN AMNESTY

De geschiedenis van Amnesty International begint in 1961. De Engelse advocaat Peter Benenson las in de krant telkens weer berichten over mensen in verschillende landen die gevangen zaten omdat ze uitkwamen voor hun mening. Dit maakte hem woedend.

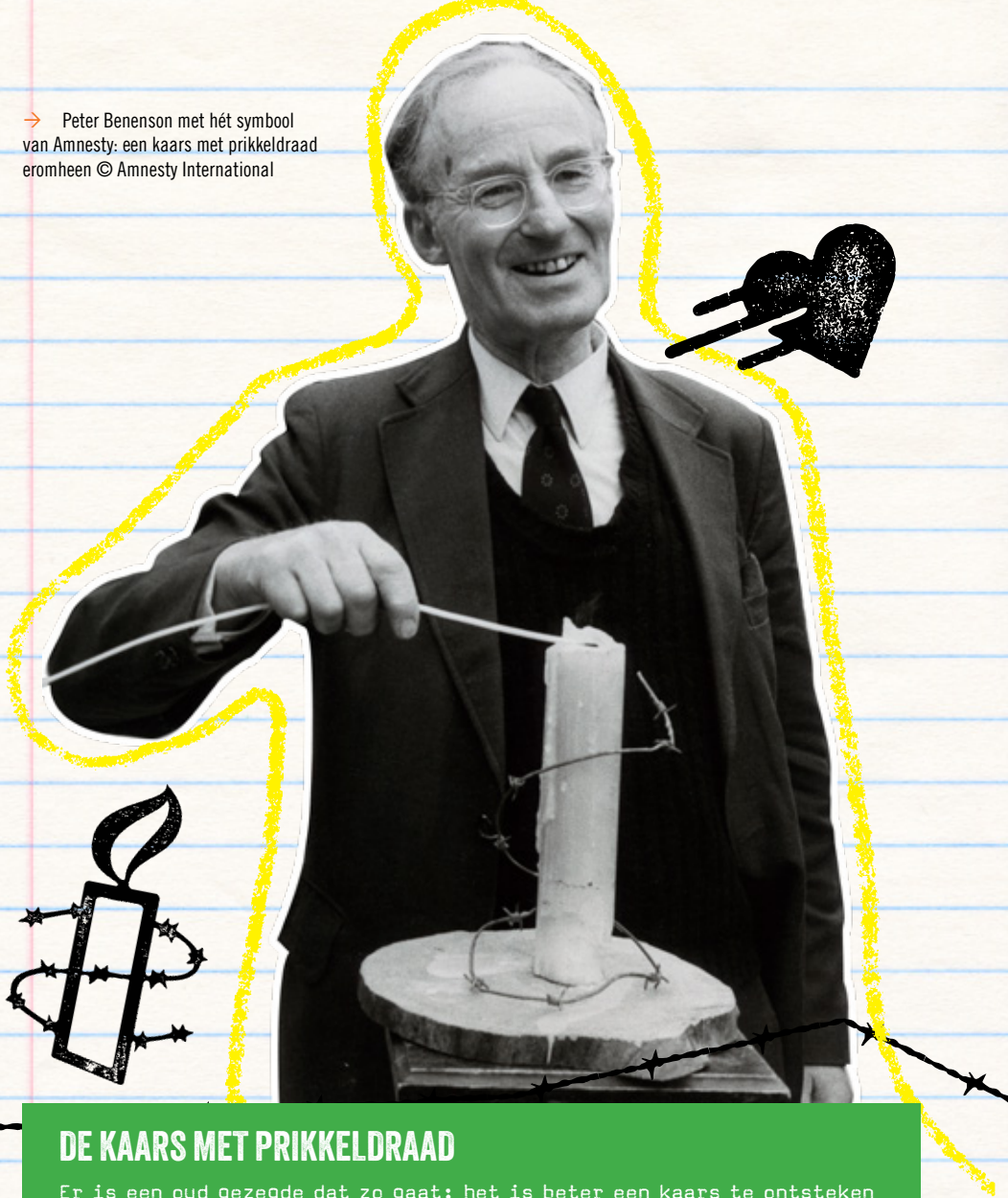
Peter Benenson besloot iets te doen. Hij schreef een artikel waarin hij mensen opriep protestbrieven te schrijven naar de regeringen van deze landen. Kranten over de hele wereld plaatsten het artikel. Duizenden mensen schreven brieven. Omdat de actie zo'n succes was, besloot Benenson een organisatie op te richten: Amnesty International. Die organisatie vroeg om de vrijlating van gevangenen die alleen maar vastzitten om hun mening, hun godsdienst of wie ze zijn, en die geen geweld hebben gebruikt. Amnesty noemt hen **gewetensgevangenen**. Amnesty werd steeds groter en ging ook voor steeds meer mensen actievoeren. Inmiddels komt Amnesty op voor alle mensenrechten.

WAT BETEKENT AMNESTY INTERNATIONAL?

Amnesty is het Engelse woord voor amnestie. Een gevangene krijgt amnestie als een regering de straf van die persoon intrekt en hem of haar vrijlaat. Daar zet Amnesty zich vanaf het begin voor in: dat regeringen mensen vrijlaten die onterecht gevangen zitten. Dat 'international' in de naam geeft aan dat het een internationale organisatie is. Amnesty heeft afdelingen in meer dan zeventig landen én zet zich in voor mensen in alle landen ter wereld.

→ Peter Benenson met hét symbool van Amnesty: een kaars met prikkeldraad eromheen © Amnesty International

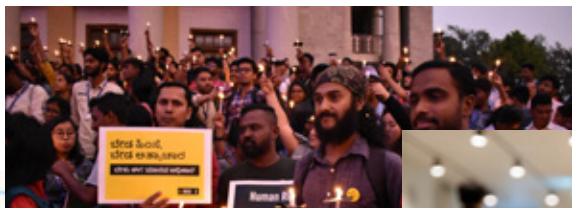

DE KAARS MET PRIKKELDRAAD

Er is een oud gezegde dat zo gaat: het is beter een kaars te ontsteken dan de duisternis te vervloeken. Met andere woorden: in plaats van te klagen dat er iets mis is, kun je er beter iets tegen doen. Daarom kozen de oprichters van Amnesty een kaarsje met prikkeldraad eromheen als symbool. De kaars staat voor hoop en leven. Het prikkeldraad symboliseert gevangenschap en onderdrukking.

EEN BEWEGING VAN MEER DAN 10 MILJOEN MENSEN

Amnesty International is nu een organisatie met wereldwijd meer dan 10 miljoen mensen. Zij steunen het werk van Amnesty door lid te zijn, geld te geven of mee te doen aan acties. Er zijn Amnesty-afdelingen in meer dan zeventig landen, ook in Nederland. In ieder land zijn er ook heel veel vrijwilligers die Amnesty in hun vrije tijd helpen. Zij zamelen bijvoorbeeld geld in, verzamelen handtekeningen op festivals of organiseren bijeenkomsten waar mensen brieven schrijven om iemand vrij te krijgen. **Samen komen zij in beweging en zorgen voor verandering.** Jij kunt ook meedoen. Kijk op amnestyopschool.nl wat je kunt doen.

↑ Tijdens Amnesty's landelijke collecte gaan ieder jaar duizenden vrijwilligers de straat op om geld op te halen voor Amnesty. Dat is een belangrijke inkomstenbron © Amnesty International

ONAFHANKELIJK EN ONPARTIJDIG

Amnesty is onafhankelijk. Dat betekent dat Amnesty geen geld krijgt van regeringen. Amnesty wil dat ook niet. Anders zou zo'n regering kunnen zeggen: 'Als jullie schrijven dat wij de mensenrechten schenden, krijgen jullie geen geld meer.' Amnesty laat zich niet omkopen. Dat kan **doordat Amnesty alleen maar geld krijgt van gewone mensen zoals jij en ik.** Dankzij deze donaties kan Amnesty haar werk doen.

Amnesty is ook onpartijdig. **Het maakt niet uit welk land de mensenrechten schendt.** Als een land zich niet aan de mensenrechten houdt, komt Amnesty in actie.

03. HOE WERKT AMNESTY?

Amnesty gebruikt verschillende manieren om regeringen zover te krijgen dat ze mensenrechten beschermen. Vaak is een combinatie hiervan nodig om écht iets te veranderen. Dit doet Amnesty:

01. ONDERZOEK

Feiten, daar draait het om bij Amnesty International. Want iemand kan wel zeggen dat zijn vriend zonder goede reden is opgesloten of dat de regering onschuldige mensen heeft gedood, maar dan weet je nog niet of dat waar is. Daarom doet Amnesty zelf onderzoek. Gespecialiseerde onderzoekers praten met iedereen die er iets vanaf kan weten: advocaten, artsen, familieleden. Ze zoeken ook bewijs door video's en satellietbeelden te bestuderen, en berichten van de regering. Vaak gaan ze ook zelf ter plekke kijken. Dan zoeken ze bijvoorbeeld overblijfselen van een bombardement of iemand die toevallig gezien heeft wat er gebeurde. Als de onderzoekers zoveel bewijs hebben verzameld dat ze zeker weten wat er gebeurd is, schrijven ze een rapport. De meeste regeringen, journalisten en organisaties als de Verenigde Naties vertrouwen wat daarin staat. Omdat Amnesty zorgvuldig onderzoek doet.

02. HET NIEUWS VERSPREIDEN

Als Amnesty de waarheid boven tafel heeft, zorgt zij dat zoveel mogelijk mensen ervan weten. Dat doet Amnesty via sociale media en de website en in e-mails aan de mensen die Amnesty steunen. Maar ook door berichten te sturen naar journalisten. Die journalisten vertellen er dan weer over via internet, radio, televisie en kranten. Zo wordt het nieuws van de mensenrechtenschending steeds verder verspreid. Dat maakt de kans groter dat landen zich beter gaan gedragen. Want regeringen willen niet dat mensen weten dat zij zich niet aan de mensenrechten houden.

03. PRATEN MET REGERINGEN

Amnesty steekt ook veel tijd in lobbyen. Dat is gesprekken voeren met regeringen, politieke partijen en andere invloedrijke groepen. In die gesprekken probeert Amnesty ervoor te zorgen dat zij zich meer inzetten voor de mensenrechten. Omdat de Amnesty-rapporten zo betrouwbaar zijn, wordt er bij die gesprekken goed naar Amnesty geluisterd.

↑ Jongeren ondertekenen een petitie namens Amnesty. © Amnesty International

WRITE FOR RIGHTS

Misschien wel de grootste Amnesty-actie is Write for Rights. Elk jaar schrijven eind november, begin december honderdduizenden mensen van over de hele wereld brieven en kaartjes voor dezelfde tien personen die in de gevangenis zitten, of op een andere manier heel slecht worden behandeld. Bijvoorbeeld omdat ze opkomen voor hun rechten. Hun regeringen en zichzelf krijgen dan miljoenen brieven en kaartjes uit de hele wereld. Dat heeft ieder jaar weer echt effect. Mensen komen vrij, marteling stopt of discriminerende wetten worden aangepast.

In Nederland doen elk jaar ook zo'n 50.000 kinderen aan Write for Rights mee.

Je hebt het recht op
informatie en je mag je
eigen mening vormen
En je hebt ook het recht
om die te uiten

04. ACTIE!

Uit zichzelf stoppen regeringen vaak niet met het schenden van mensenrechten. Maar als heel veel mensen roepen dat een regering iemand moet vrijlaten of een discriminerende wet moet aanpassen, wil zo'n regering dat nog wel eens doen. Gewoon om van het gezeur af te zijn. Of omdat ze bang zijn dat anders niemand meer zaken met hen wil doen.

Daarom voert Amnesty vaak actie. Dan laten mensen aan een regering weten dat ze het ergens niet mee eens zijn. Bijvoorbeeld door **een brief te schrijven** aan een president, minister of gevangenisdirecteur. Of door een handtekening te zetten onder een oproep aan een regering. Dat noem je een petitie. Je kunt bijvoorbeeld **een handtekening** zetten onder een petitie die een regering oproept om alle kinderen naar school te laten gaan. Dat kan op papier, maar ook via internet. Met je handtekening laat je zien dat je het met de petitie eens bent.

Als Amnesty actievoert, doen heel veel mensen van over de hele wereld iets voor dezelfde persoon of voor hetzelfde onderwerp. Dat maakt veel indruk. Op regeringen, maar ook op de mensen die worden geholpen met de acties. Een Amnesty-actie kan ook zijn: **een kaartje sturen naar iemand die wel wat opbeurende woorden en steun kan gebruiken**. Je kunt bijvoorbeeld aan iemand die onterecht gevangenzit laten weten dat je aan hem denkt. Of je schrijft een kaartje aan iemand die gepest wordt omdat ze kritiek heeft op de regering, en moedigt haar aan om door te gaan met haar goede werk. Dat betekent veel voor deze mensen.

↓ Kinderen bieden ruim 8.000 handtekeningen tegen kindhuwelijken aan bij de Pakistaanse ambassade. © Pierre Crom

04. AMNESTY'S ONDERWERPEN

Amnesty International zet zich in voor een wereld waarin iedereen kan genieten van alle mensenrechten. Een paar belangrijke onderwerpen daarbij zijn:

A. DISCRIMINATIE

Je bent wie je bent. Of je nu een lichte of donkere huid hebt, geboren bent als jongen of als meisje, Russisch spreekt of Chinees, op wie je verliefd wordt: daar kun je allemaal niets aan doen. Dat moet ook allemaal niks uitmaken als je bijvoorbeeld naar een bepaalde school wilt gaan, een huis wilt huren of een bijbaantje wilt vinden. Dat mogen ze niet zeggen: 'We willen je niet omdat je verliefd wordt op jongens.' Dat zou niet eerlijk zijn. Krijg je het bijbaantje daardoor niet? Dan is dat discriminatie. Want op wie jij verliefd wordt, zegt helemaal niets over of jij je werk wel of niet goed kunt doen.

Discriminatie is iemand ongelijk behandelen vanwege kenmerken (lichte/donkere huid, jongen/meisje, enzovoorts) die er niet toe doen. Discriminatie is verboden. In artikel 1 van de Universele Rechten van de Mens staat: **'Iedereen wordt vrij en met gelijke rechten geboren.'** Amnesty vindt dat heel belangrijk en voert daarom veel actie tegen discriminatie.

← Demonstratie tegen de discriminatie van de Oeigoerse bevolkingsgroep bij de Chinese ambassade © Amnesty International

GILBERT LOOPT GEVAAR OM HOE HIJ ERUIT ZIET

Gilbert komt uit Tanzania, in Afrika. Hij heeft albinisme. Dat betekent dat hij geen pigment in zijn huid heeft. Daardoor heeft hij lichte ogen, licht haar en een lichte huid, terwijl de meeste andere Tanzanianen zwart zijn. Mensen met albinisme worden in Tanzania gediscrimineerd. Ze worden zelfs vermoord, omdat mensen denken dat hun botten geneeskrachtig zijn, of iemand rijk kunnen maken. Daarom woont Gilbert voor zijn veiligheid in een speciaal centrum, samen met andere kinderen met albinisme. Hij geeft voorlichting aan mensen over albinisme, zodat ze leren dat mensen met albinisme gewone mensen zijn, net als zij. En dat ze dezelfde rechten hebben.

of je jouw
menselijke
die gelden
voor iedereen

B. RECHT OP JE EIGEN MENING

In je hoofd ben je vrij. Je mag denken en geloven wat jij wilt. Zelfs als niemand het met je eens is, mag niemand je dwingen van mening te veranderen. **En je mag praten en schrijven over wat jij vindt.** Ook als je het bijvoorbeeld niet eens bent met de regering, mag je dat gewoon zeggen. Dat heet vrijheid van meningsuiting.

Maar er zijn wel een paar regels. **Je mag niet oproepen tot haat en geweld, en je mag niet discrimineren.** Als je lang haar lelijk vindt, mag je overal in de stad posters ophangen met de tekst 'Lang haar is lelijk'. Maar je mag er niet op zetten: 'Iedereen met lang haar moet in elkaar geslagen worden' of: 'Mensen met lang haar zijn gevaarlijk'. Want dan roep je op tot haat en geweld.

Maar verder mag je dus zeggen of schrijven wat jij vindt. Maar hoe weet je wat je ergens van moet vinden? Je kunt pas écht een mening hebben als je genoeg informatie over iets hebt. **Daarom heb je ook recht op informatie.** De regering moet ervoor zorgen dat je goede informatie krijgt. Daarvoor is het belangrijk dat journalisten hun werk kunnen doen. Zij moeten de waarheid boven tafel kunnen krijgen, ook als de regering daar niet blij mee is.

Mensen die alleen maar in de gevangenis zitten omdat ze uitkwamen voor hun mening, en zonder geweld te gebruiken, noemen we 'gewetensgevangenen'. Vaak zijn dit mensen die kritiek hebben op de regering van hun land. Amnesty International voert er actie voor dat zij zo snel mogelijk worden vrijgelaten.

→ Amnesty demonstreert voor de vrijlating van Raif Badawi uit Saudi-Arabië. Hij werd opgesloten omdat hij een website had waarop kritiek op de regering werd geleverd.

LOUJAIN: OPGESLOTEN OMDAT ZE MEER RECHTEN WIL VOOR VROUWEN

Loujain al-Hathloul is een dappere vrouw uit Saudi-Arabië. In dat land in het Midden-Oosten hebben vrouwen veel minder rechten dan mannen. Loujain vindt dat oneerlijk en voert al jaren actie om dat te veranderen. Zij maakte zich er bijvoorbeeld boos over dat vrouwen niet mochten autorijden en mannen wel. Ze voerde actie door rond te rijden in de auto van haar vader en dat te filmen. Het filmpje van haar autorit werd heel vaak bekeken op sociale media en zorgde ervoor dat ook andere vrouwen in actie kwamen. Vijf jaar later mochten vrouwen in Saudi-Arabië eindelijk autorijden. Maar Loujain en andere mensen die opkwamen voor vrouwenrechten werden opgepakt en kregen lange gevangenisstraffen. En vrouwen in Saudi-Arabië mogen nog steeds lang niet zoveel als mannen.

Je hebt het recht op
informatie en je mag je
eigen mening vormen
En je hebt ook het recht
om die te uiten

C. MARTELEN

Slaan, schoppen, nagels uittrekken met een tang, iemand urenlang in de brandende zon laten staan of met zijn hoofd naar beneden vastbinden en dan heel lang laten hangen. Mensen verzinnen soms de meest afschuwelijke dingen om een gevangene te laten zeggen dat hij een misdrijf heeft gepleegd. Als je mensen maar lang genoeg martelt, zeggen ze vaak wat je maar wilt. Alleen maar om van de pijn af te zijn. Maar dat wil niet zeggen dat ze dan ook de waarheid vertellen.

Er zijn meer redenen om te martelen. Om iemand te straffen bijvoorbeeld. Of om mensen bang te maken. Machthebbers laten dan bijvoorbeeld een paar politieke tegenstanders martelen en hopen dat daardoor andere mensen zich niet meer tegen de regering durven te verzetten. Ook worden mensen gemarteld om belangrijke informatie te krijgen. Bijvoorbeeld omdat een ondervrager denkt dat de persoon die hij martelt iets weet over een terroristische aanslag die gaat komen.

Wat de reden ook is, martelen mag nooit.

'DE PIJN VAN MARTELING IS ONDRAAGLIJK'

Moses Akatugba uit Nigeria was 16 jaar toen hij werd gearresteerd omdat hij drie telefoons gestolen zou hebben. Moses ontkende. Ook was er geen enkel bewijs. Op het politiebureau werd hij in elkaar geslagen en gemarteld. De agenten martelden Moses net zo lang totdat hij een 'bekentenis' ondertekende. Dit deed hij alleen maar omdat hij zoveel pijn had. Moses zei daarover: 'De pijn van marteling is ondraaglijk. Ik had nooit gedacht vandaag de dag nog in leven te zijn. De pijn die ik voelde toen de agenten mij martelden was niet voor te stellen.'

Na zijn bekentenis kreeg Moses de doodstraf. De dódóstraf, voor drie telefoons! Maar gelukkig liep het goed met hem af. Amnesty vroeg mensen over de hele wereld te schrijven voor Moses. Brieven naar de regering om te vragen om zijn vrijlating. En kaarten naar Moses om hem te laten weten dat ze aan hem dachten.

Meer dan 800.000 brieven en kaarten werden er gestuurd.

En het werkte: kort na de actie werd Moses vrijgelaten!

D. DE DOODSTRAF

De mensenrechten zijn er voor iedereen. Dus ook voor misdadigers. Wat je ook fout hebt gedaan, Amnesty vindt dat je nooit als straf mag worden gedood. In artikel 1 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens staat namelijk:

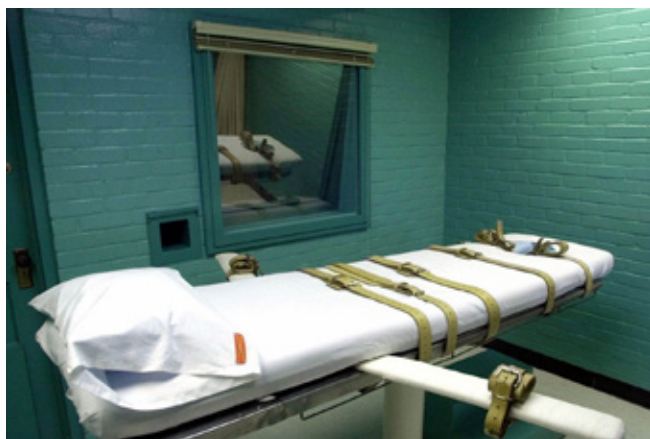
'Iedereen heeft recht op leven'.

Amnesty is tegen de doodstraf omdat het de ergste en gemeenste straf is die je kunt bedenken. Mensen die de doodstraf hebben gekregen wachten vaak jarenlang in een cel op hun executie. Ze wachten dus op het moment dat ze worden gedood. Vaak zijn ze al die tijd vreselijk bang. En de executie zelf is vaak ook afschuwelijk.

Nog een probleem met de doodstraf is dat je het nooit meer goed kunt maken. Want wat kun je doen als achteraf blijkt dat iemand tóch onschuldig was? Niks. Dood is dood.

Voorstanders van de doodstraf zeggen dat de doodstraf een afschrikmiddel is. Ze zeggen dat moordenaars minder zullen moorden als ze weten dat ze de doodstraf kunnen krijgen. Maar dat is helemaal niet bewezen.

Steeds meer landen schaffen de doodstraf af. Amnesty begon in 1977 actie te voeren tegen de doodstraf. Op dat moment waren er nog maar zestien landen in de hele wereld die geen mensen executeerden. Nu zijn dat er al 143, en er komen steeds meer landen bij. De meeste executies zijn in China, Iran, Egypte, Irak en Saudi-Arabië. Maar ook in de Verenigde Staten worden nog steeds mensen geëxecuteerd.

↑ Hier krijgen terdoodveroordeelden in de Amerikaanse staat Texas hun dodelijke injectie © AP GraphicsBank

HAKAMADA WACHTTE 45 JAAR OP DE DOOD

De Japanse oud-bokser Hakamada Iwao wachtte meer dan 45 jaar op het moment dat hij zou worden geëxecuteerd. In Japan horen mensen die de doodstraf hebben gekregen namelijk niet van tevoren wanneer ze worden gedood. Al die tijd zat Hakamada helemaal alleen in een cel van 5 vierkante meter. Om gek van te worden! En dat werd Hakamada ook. Hij sprak wartaal, trok zich terug in zichzelf en kreeg soms ineens woedeaanvallen. Maar toen hij 78 jaar was, werd hij opeens vrijgelaten. Er was nieuw bewijs. Daaruit bleek dat hij misschien niet degene was die al die jaren geleden zijn baas en diens vrouw en kinderen had vermoord. Hakamada had 45 jaar geleden wel gezegd dat hij de vier moorden had gepleegd, maar dat deed hij alleen maar nadat hij lang was gemarteld. En het bewijs dat toen tegen hem was gebruikt, was misschien wel vervalst. Hakamada woont nu bij zijn zus. Langzaamaan gaat het wat beter met hem. Hij kan soms zelfs weer lachen. Maar zijn leven is kapotgemaakt.

E. VLUCHTELINGEN EN MIGRANTEN

Als je in je eigen land gevaar loopt, mag je een ander land om bescherming vragen.

Dat noem je asiel aanvragen. Dat land moet die bescherming dan ook geven en mag je niet terugsturen. Dat is zo afgesproken in verschillende internationale verdragen.

Mensen vluchten om verschillende redenen. Omdat er oorlog is hun land. Of omdat ze worden bedreigd, bijvoorbeeld omdat ze een andere mening hebben dan hun regering of een ander geloof dan hun landgenoten. **Als de kans groot is dat je in eigen land wordt gevangengezet, bedreigd of zelfs gedood, ben je officieel een vluchteling.** Het land waar je naar toe vlucht, moet je dan asiel geven en goed behandelen.

Maar er zijn ook mensen die hun land verlaten omdat hun huis door een aardbeving of overstroming is vernield. Of omdat ze arm zijn en denken dat ze in een ander land wél geld kunnen verdienen. Die mensen noemen we geen vluchtelingen, maar migranten. Andere landen zijn niet verplicht deze mensen binnen te laten. Als ze tóch al zijn binnengekomen, mag dat land ze wegsturen. Maar zolang ze nog in dat andere land zijn, hebben ook migranten er recht op een goede behandeling. Ze moeten bijvoorbeeld **naar de dokter kunnen als ze ziek zijn** en kunnen eten, zodat ze niet doodgaan.

De meeste landen vinden vluchtelingen en migranten maar lastig. Zij behandelen hen slecht en doen er alles aan om ervoor te zorgen dat er zo min mogelijk hun kant op komen. En dat terwijl vluchtelingen en migranten ook gewoon rechten hebben. Daarom zet Amnesty zich ervoor in dat ze een goede behandeling krijgen en dat hun rechten niet worden geschonden.

MAJID VLUCHTTE VOOR DE OORLOG IN SYRIË

Majid voetbalde altijd met zijn vrienden. Maar toen werd het oorlog. Hij vluchtte met zijn ouders en broertjes. Via Turkije kwam hij terecht in een vluchtelingenopvang in Nederland.

Hij was toen 10 jaar.

‘Ik weet niet hoe het begon, maar ineens waren er soldaten en tanks in de straat. Ik was er bang voor. Ik was 5 jaar toen de oorlog begon. We hadden niet genoeg te eten. Ik mocht van mijn moeder niet meer naar buiten, want het was gevaarlijk. We gingen weg uit Syrië.

We gingen eerst met de auto en toen lopen. Het was heel gevaarlijk. We wilden naar Nederland komen, omdat het hier veilig is. Mijn moeder en mijn broertjes bleven bij familie in Turkije. We konden niet met z'n allen gaan, omdat we niet genoeg geld hadden. Mijn vader moest een man betalen zodat we de zee konden oversteken. Mijn vader zei dat we niet in Turkije konden blijven.

Daar was het niet veilig. Er zaten veel mensen op de boot. De zee was rustig, maar na een tijdje ging de boot stuk. Met onze schoenen schepten we het water eruit. We waren zo bang dat we begonnen te bidden. Na twee uur kwam er een Griekse boot die ons redde. Ze brachten ons naar een eiland en daarna naar Athene. Daarna gingen we lopen en lopen, door verschillende landen. Ik had pijn in mijn benen van het lopen. Na veel dagen kwamen we eindelijk aan in Nederland. Ik was een beetje verdrietig want mijn moeder en broertjes waren nog in Turkije. Later zijn zij ook hier gekomen. Ik ben zo blij. Ik vind Nederland leuk.'

05. HET HELPT!

Regeringen geven meestal niet toe dat ze hun gedrag verbeteren omdat Amnesty daarom vraagt. Soms ontvangt een regering veel brieven van Amnesty over een kritische journalist die in de gevangenis zit. Maar als ze hem dan vrijlaten, doen ze of het hun eigen idee is. En dat Amnesty er niks mee te maken heeft. Of een regering krijgt veel kritiek van Amnesty op een discriminerende wet. Als ze die wet dan aanpassen, zeggen ze ook dat ze dat zelf hebben bedacht.

Maar het kán haast geen toeval zijn dat er na Amnesty-acties vaak verbetering volgt. Soms gebeurt dat direct na een Amnesty-actie, soms ook moet Amnesty jarenlang volhouden en blijven doorzeuren voordat er iets verandert.

recht op
je mag je
vormen
ook het recht
uiter

cht op mijn
hebt recht
nering

28 SPREEKBEURTBOEKJE

ten

↑ Ibrahim Halawi uit Ierland liep tijdens een vakantie in Egypte mee in een demonstratie. Hij werd opgepakt en opgesloten in de gevangenis. Amnesty toonde aan dat Ibrahim onschuldig was en voerde actie voor zijn vrijlating. Dat werkte: hij werd vrijgelaten. © Gerry Mooney / the Irish Independent

‘JULLIE BRIEVEN LEIDEN TOT MIJN VRIJLATING’

Teodora del Carmen Vásquez uit El Salvador maakte iets verschrikkelijks mee. Haar kindje werd dood geboren. Teodora was vreselijk verdrietig, maar het werd nog veel erger. Ze werd opgepakt en veroordeeld tot 30 jaar gevangenisstraf voor ‘moord’. In El Salvador wordt abortus namelijk moord genoemd. Het is ten strengste verboden en wordt heel zwaar bestraft.

Maar, zal je denken, Teodora pleegde toch helemaal geen abortus? Nee, dat klopt. Maar de autoriteiten in El Salvador zijn zó bang dat iemand stiekem abortus pleegt, dat ze iedereen die een dood kindje krijgt verdenken van abortus.

Amnesty vond de straf voor Teodora erg oneerlijk. Er kwam een grote actie voor haar vrijlating. Honderdduizenden mensen over de hele wereld stuurden brieven naar de regering van El Salvador, en aanmoedigingskaarten naar Teodora. Daarna werd Teodora vrijgelaten. Ze zei: ‘Ik ben er absoluut van overtuigd dat jullie brieven tot mijn vrijlating hebben geleid.’

06. KOM ZELF IN ACTIE

**Jij kunt natuurlijk ook meehelpen in Amnesty's strijd tegen onrecht!
Wil je weten wat je kunt doen?**

WERKSTUK OF SPREEKBEURT

Alleen als je weet wat je rechten zijn, kun je ervoor opkomen. Daarom is het ook belangrijk om te leren over mensenrechten. Kijk op www.amnestyopschool.nl voor andere spreekbeurtboekjes over thema's als kinderrechten en discriminatie.

← Scholieren doen mee aan Write for Rights © Amnesty International

Ik heb recht op mijn mening. Jij hebt recht op jouw mening.

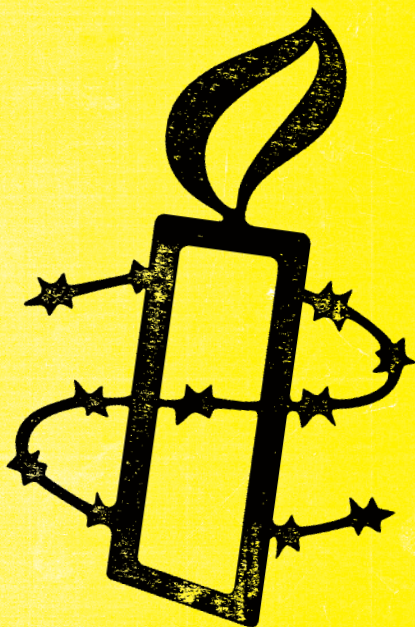
SCHRIJF MEE!

Je kunt ook een groetenkaart sturen om iemand die dat hard nodig heeft te laten weten dat je aan hem of haar denkt. Op www.amnestyopschool.nl vind je meer informatie en lees je naar wie je een kaart kunt sturen. Dat kan je alleen doen, maar je kunt ook een schrijfactie met je hele klas (of school) organiseren.

WRITE FOR RIGHTS

Elk jaar in november en december organiseert Amnesty Write for Rights. Dat is een actie waarbij honderdduizenden mensen over de hele wereld een kaartje sturen of een brief schrijven om iemand te helpen die bijvoorbeeld onterecht in de gevangenis zit. Jij kunt daaraan samen met je hele klas (of school) meedoen! Hoe meer kaarten gestuurd worden, hoe groter het effect!

Op de voorkant van dit boekje zie je **Bernardo Caal Xol**. Deze mensenrechtenverdediger kwam onterecht vast te zitten. Er werden kaarten naar hem geschreven om hem te steunen maar daarnaast ook brieven naar de regering om hem vrij te krijgen. Amnesty sprak zelf met mensen van de regering van Guatemala! Bernardo kwam vrij, een mooi voorbeeld van het werk van Amnesty.

Amnesty International wil een wereld waarin iedereen gebruik kan maken van de mensenrechten. Om dat te bereiken doet Amnesty onderzoek naar schendingen van deze rechten, en voert Amnesty actie tegen deze schendingen.

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

